

ТЕМА № 2. ПОНЯТТЯ, ПОХОДЖЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВИ

Основні терміни теми: Теорії походження держави. Державотворення. Поняття та ознаки держави. Територія. Реальна територія. Квazітериторія. Населення. Поліетнічне населення. Державна влада. Державний суверенітет. Суверенітет народу. Суверенітет нації. Громадянське суспільство. Державні символи. Сутність держави. Соціальне призначення держави. Сучасна держава. Механізм держави.

ЗАВДАННЯ № 1

Складіть порівняльну таблицю основних термінів теми:

Поняття 1		Поняття 2
Спільне		
Поняття 1		Поняття 2
Відмінне		

Варіант 1. «Спільне і відмінне між поняттями держава та країна».

Варіант 2. «Спільне і відмінне між поняттями суверенітет народу та суверенітет нації».

Варіант 3. «Обов'язковими та факультативними ознаками держави».

Варіант 4. «Спільне і відмінне між поняттями реальна територія і квazітериторія».

Варіант 5. «Спільне і відмінне між поняттями самостійність і незалежність держави».

ЗАВДАННЯ № 2

Заповніть таблицю (дати коротку характеристику по критеріям розмежування):

Критерії розмежування	Держава	Суб'єкт федерації
1) Наявність суверенітету		
2) Територіальна організація		
3) Нормативна-правова організація		

ЗАВДАННЯ № 3 Доповніть визначення:

Держава – це суверенна, політико-територіальна влади суспільства, яка виражає, узгоджує і забезпечує інтереси населення шляхом встановлення правил поведінки за участю спеціальних органів управління та правового примусу, вирішує загальносуспільні справи і виступає суб'єктом відносин.

Реальна територія містить у собі: а) простір;

б)простір (.....); в) простір (.....);
г)

Державний суверенітет, тобто політико-правова властивість, що закріплена нормативним актом та характеризує державну владу як, незалежну, неподільну та

Населення – пов'язана однаковим походженням і мовою культурна спільність людей, яка знаходиться під держави та на котру поширює свій вплив національне.....

ЗАВДАННЯ № 4

Визначте, які ознаки державного суверенітету відповідають наведеним визначенням:

Ознаки суверенітету: верховенство, повнота, неподільність, самостійність, єдність.

1. можливість існування в межах визначеної території лише однієї державної влади та можливість визнати незаконними рішення будь-якої іншої соціальної влади;

2. можливість держави самостійно вирішувати питання щодо участі в роботі міжнародних асоціацій, а також визначати статус адміністративно-територіальних одиниць;

3. державна влада не залежить від волі будь-яких інших організацій, окремих осіб чи інших суспільств;

4. можливість вирішувати будь-яке питання зовнішнього чи внутрішнього характеру без втручання інших держав на основі принципів національної та міжнародної системи права;

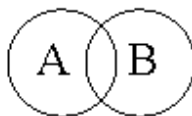
5. наявність єдиного змісту влади в процесі реалізації владних повноважень.

ЗАВДАННЯ № 5

Визначте тип співвідношення понять, що відповідає наведеним схемам:

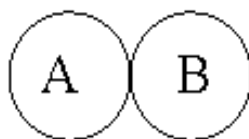
Тип № 1

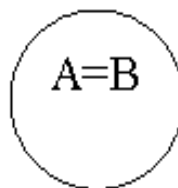
Тип № 2

Тип № 3

Тип №4

Тип №5

ЗАВДАННЯ № 5.1

Співвіднесіть наведені парні категорії понять з наведеними варіантами співвідношень:

Поняття	Тип співвідношення (номер)
Держава та адміністративно-територіальна одиниця	
Внутрішній державний суверенітет та зовнішній державний суверенітет	
Класовий підхід та загально-соціальний підхід	
Суспільство та народ	

ЗАВДАННЯ № 6 Знайдіть та виправте помилку:

До факультативних ознак поняття «держава» відносять такі: наявність права; наявність державних символів (прапор, герб, гімн, а для держави, що за формою правління є монархією, додатковим символом вважається монарх); наявність громадянства; наявність економіки; наявність грошової одиниці; участь держави в міжнародних органах і організаціях тощо

У Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1991 р. зазначені такі ознаки державного суверенітету України: **верховенство; самостійність; повнота; незалежність; рівноправність.**

ЗАВДАННЯ № 7

Проаналізуйте ситуацію та надайте відповідь на питання: «Чи зберігають нижче вказані країни ознаки держави?»

1. У князівстві Ліхтенштейн ліквідовано інститут армії. Зовнішньополітична доктрина цієї держави проголошує відмову від ведення війни і підготовки до неї.

2. У 1801 році армія Наполеона здобула перемогу над армією єгиптян, і Єгипет був включений до складу Французької Імперії.

ЗАВДАННЯ № 8 Надайте відповідь на питання:

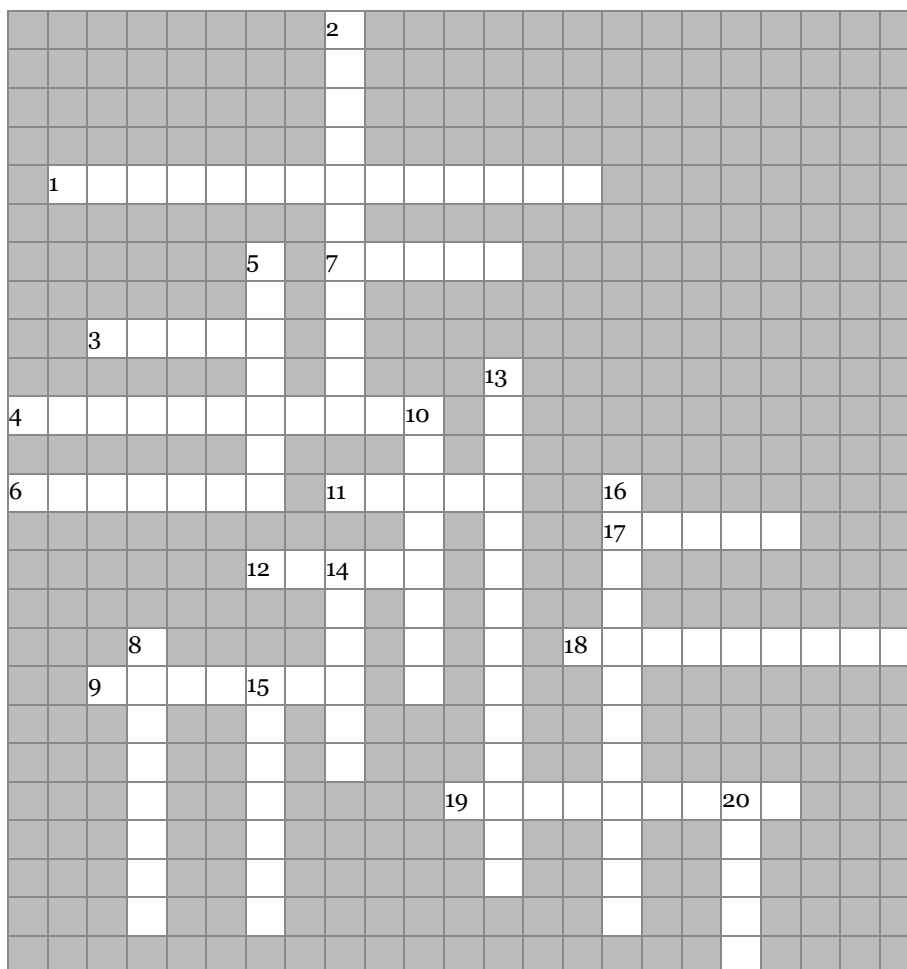
1. Чому наявність чітко визначеної території є найважливішою ознакою держави?

2. Яким чином ця ознака держави пов'язаний з можливістю реалізації державного суверенітету?

3. Чи можуть на одній території існувати дві суверенні державні влади?

4. До чого це зазвичай призводить?

ЗАВДАННЯ № 9 Вирішіть кросворд:

По горизонталі:

1. Територія, що у своєму складі містить морські та повітряні кораблі, космічні об'єкти, що належать державі, трубопроводи й підводні кабелі, нафтові й інші добувні вишки у відкритому морі, території дипломатичних представництв і консульств називається (квасітериторія).

3. Як по-іншому можна назвати «державне кермо» (влада).

4. Більшість населення, що пов'язане з державою стійкими відносинами підданства або громадянства (суспільство).

6. Як називається суверенна, політико-територіальна організація влади суспільства, яка виражає, узгоджує і забезпечує інтереси населення шляхом встановлення загальнообов'язкових правил поведінки за участю спеціальних органів управління та правового примусу, вирішує загальносуспільні справи і виступає суб'єктом міжнародно-правових відносин (держава).

7. Історична спільність людей, що складається в ході формування спільності їх території, економічних зв'язків, літературної мови, деяких особливостей культури і характеру, які складають її ознаки (нація).

9. Назва держави, що використовується в таких значеннях: така, яка існує в теперішніх умовах та відповідає певним вимогам, які прийняті міжнародним співтовариством (сучасна).

11. Елементи держави, зв'язки різного характеру в державі, що проявляються у всіх здійснюваних нею напрямках діяльності (зміст).

12. Фінансова валюта певної держави (гроші)

17. Загальнообов'язкові правила поведінки (норми).

18. Ознака держави під якою традиційно розуміють простір, у межах якого здійснюється державна влада (територія).

19. Сукупність людей, що постійно живуть у межах якоїсь конкретно вказаної території (населення).

По вертикали:

2. Політико-правова властивість влади, що закріплена нормативним актом та характеризує державну владу як верховну, незалежну, неподільну та єдину (суверенітет).

5. Територія, що містить у своєму складі сухопутний, водний, повітряний простір та надра, що розташовуються під сухопутним і водним просторами називається? (реальна).

8. Відносно стійка сукупність глибинних, необхідних, внутрішніх властивостей, зв'язків і відносин об'єкта (сутність).

10. Яка організація репрезентує суспільство, виступає від його імені як усередині держави, так і за її межами (офіційна).

13. Як називається державна організація, що має ієрархічну структурну побудову (централізована).

14. Системав та інших організацій, які створюються державою для виконання її завдань і здійснення функцій і охоплюються поняттям механізм держави (органи).

15. Як одним терміном можна назвати герб, гімн та прапор певної держави (символи).

16. Як іменується організація, що об'єднує членів суспільства для вирішення питань, що стосуються різних сфер їх життя (універсальна).

20. Пов'язана однаковим походженням і мовою культурна спільність людей, яка знаходиться під юрисдикцією держави та на котру поширює свій вплив національне законодавство (народ).